

Martin Stoček

Funkce paradigmatu HE HABLADO v jednotlivých oblastech španělsky mluvícího světa

Posudek vedoucí bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na paradigma HE HABLADO, které ze všech španělských slovesných tvarů vykazuje nejvyšší nestabilitu, co se týče funkce a možností užití v různých oblastech španělsky mluvícího světa. Právě tato nestabilita je předmětem autorova zkoumání, přičemž analýzy se opírají o data z jazykových korpusů. Členění práce odpovídá obvyklému úzu. Po stručném úvodu, kde autor představuje cíle své práce, následuje teoretická část (kapitola 2), jádro práce pak tvoří kapitola 3, která představuje výsledky korpusové analýzy. Závěry jsou shrnuty v kapitole 4.

Přestože se jedná o práci bakalářkou, a je tedy zcela v pořádku, pokud je rozsah části praktické větší než rozsah části teoretické, je bohužel třeba podotknout, že v tomto případě je nepoměr mezi oběma částmi opravdu značný. Teoretickým otázkám spjatým s používáním minulých časů ve španělštině a odlišení základních funkcí jednoduchého a složeného minulého času jsou věnovány pouhé 4 strany, přičemž jejich obsah je bohužel poněkud zmatený. S ohledem na téma práce se mi jeví jako zásadní rozlišovat mezi termíny *perfektnost* a *perfektivnost* a jasně je definovat. Autor se o toto pokouší, bohužel však dostatečně nerozlišuje mezi chápáním českým a románským (která jsou v některých ohledech naprosto protikladná), a ve výsledku tak jeho komentáře působí zmateně, propojení informací z různých zdrojů je nepřesné až zavádějící. Mohl by se autor k této problematice vrátit v u obhajoby a upřesnit, jaký je vztah *perfektnosti* a *perfektivnosti* ke španělským minulým časům a jak se chápání těchto termínů liší v *Mluvnici současné španělštiny* a ve španělských gramatikách, případně u Comrieho, kterého cituje? Jak se tato opozice projevuje v českém slovesném systému?

Vedle poněkud chaotického způsobu, jímž je představena opozice HABLÉ / HE HABLADO, spatřuji druhý problematický této části práce v jejím nejasném napojení na část praktickou, kde již autor o paradigmatu HABLÉ téměř nemluví a teoretické poznatky o povaze složeného minulého času nijak nespojuje s výsledky korpusových analýz. Jako celek bohužel úvodní část teoretické kapitoly působí, jako by byla do práce vložena z pouhé nutnosti, a autor mne jejím prostřednictvím nepřesvědčil o tom, že by problematice opravdu porozuměl. Budu však jen ráda, pokud mne u obhajoby usvědčí z omylu.

Zbytek teoretické části je již věnován pouze paradigmatu HE HABLADO a jeho interpretacím podle RAE, vychází tedy z velké části z jediného zdroje a autor informace prakticky neporovnává s jinými gramatikami. Vzhledem k tomu, že pojímá téma opravdu čistě s ohledem na španělsky mluvící svět, je možná škoda, že se u výrazně dialektálně limitovaných interpretací paradigmatu HE HABLADO nepozastavuje nad jejich původem. Jak by autor charakterizoval lingvistický termín *evidenciál*, který v souvislosti s paradigmatem HE HABLADO opakovaně zmiňuje?

Část praktická se věnuje korpusové analýze paradigmatu HE HABLADO a jeho interpretacím v různých částech španělsky mluvícího světa. Kladně bych se chtěla vyjádřit zejména k promyšlenému způsobu, jakým autor získával vzorky pro analýzu. V souladu s cílem své práce si pro každou oblast vytváří vlastní subkorpus tvořený sto náhodnými výskyty zkoumaného paradigmatu, které pak přiřazuje jedné z interpretací podle RAE. Všechny výsledky navíc tvoří součást rozsáhlé přílohy k práci. V rámci svého zkoumání autor dochází k závěru, že dialektální omezení pro jednotlivé interpretace paradigmatu HE HABLADO, která uvádí RAE, se v zásadě shodují s analyzovaným vzorkem, v rámci práce se vyjadřuje i k velkému množství sporných příkladů a přesvědčivě argumentuje pro jejich přiřazení k jedné ze zvolených interpretací.

Negativním rysem praktické části je jistá repetitivnost. Struktura všech kapitol je analogická a autor vždy představuje souhrnnou tabulku doprovázenou konkrétními příklady, které blíže komentuje. Přestože na několika místech doplňuje své postřehy i sekundárními analýzami, celkově se nemohu zbavit dojmu, že zvolené téma by bylo možné zpracovat nápaditěji, např. vyhledáním obdobných kontextů, kde je užito paradigmatu HABLÉ a jejich porovnáním napříč jazykovými oblastmi nebo z hlediska případného významového rozdílu mezi HABLÉ a HE HABLADO (což by mimo jiné zajistilo právě větší návaznost na teoretickou část práce).

Závěr je věnován shrnutí dílčích postřehů. Kladně hodnotím zejména tabulku, která shrnuje jednotlivé interpretace paradigmatu HE HABLADO napříč oblastmi, i strážlivé komentáře, které k ní autor připojuje.

Po formální stránce nemám k práci větších námitek a autorovo vyjadřování je kultivované.

Celkově hodnotit předkládanou práci je pro mne poněkud obtížné. Oceňuji pečlivou práci s jazykovým korpusem, která se v tomto případě rozhodně neomezila na mechanické počítání, ale pro autora znamenala opravdu poctivou ruční analýzu velkého množství vzorků. Je škoda,

že s podobnou důkladností nebyla zpracována i část teoretická. Jsem si na druhou stranu vědoma toho, že zvolené téma je náročné a zejména tempo-aspektuální rozměr opozice HE HABLADO / HABLÉ je pro studenta bakalářského studia těžko uchopitelný. S ohledem na výše řečené práci doporučuji k obhajobě a předběžně navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

V Praze 20. května 2019

PhDr. Dana Kratochvílová, Ph.D.